SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 13. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 15 Sept. 1902. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 22:a Årg.

Något om pianistisk salongsmusik.

III.

Theodor Kirchner.

Bland de komponister, hvilkas verk till tjänst för våra pianister påpekas i vår ofvannämnda artikelserie, ha vi nämnt Theodor Kirchner. Att här nu särskildt ägnas större uppmärksamhet åt honom jämte meddelande af hans porträtt har sin orsak däri, att denne geniale tonsättare är nästan okänd hos oss och knappast i hans eget fädernesland är så allmänt känd som han förtjänar. Om än tonsättaren nu är gammal, i det närmaste åttio år, så äro dock hans kompositioner så föga föråldrade, att en mängd af dem ännu höra till pianolitteraturens bästa skatter. Till Heller och Henselt sluter sig Kirchner såsom skapare af pianostycken i mindre form, men han öfvergår dem i idéernas storhet, originalitet och djärfhet och står Schumann och Brahms närmare, en verklig ny-klassiker inom pianolitteraturen på samma gång som hans produktivitet varit mycket rik.

Theodor Kirchner, son af en byskolmästare, är född den 9 december 1823 i Neukirchen vid Chemnitz. Tidigt visade den andligt lifaktige gossen, ehuru till sitt väsen allvarlig och svärmande, stor böjelse för musik. Af fadern fick han sin första undervisning i orgelspel och började tidigt nedskrifva sina musikaliska infall. Vid tolf års ålder kom han till borgarskolan i Chemnitz där han för musikdirektör Stahlknecht fick planmessigt studera musikens teori. Hans fader hade emellertid redan 1831 gjort med honom en resa till Dresden, där han för den berömde organisten Schneider fick spela på det Silbermannska mästerverket och försatte den erfarne orgelmästaren i förvåning ej mindre än åhörarne, som trodde sig höra Schneider själf. Efter detta prof och då äfven musikläraren i Chemnitz ej hade mer att lära honom, blef han förd till Leipzig, där far och son infunno sig hos »herr musikdirektör» Mendelssohn för att af honom få ett omdöme om den unge musikern. Denne gaf honom ett tema att behandla, och gossens genomförande af detsamma väckte Mendelssohns stora välbehag, så att han sedan sade till gossen: »Nu skall du ge mig ett tema också». Det skedde och Mendelssohn satte sig ned att fantisera öfver detsamma till den unge åhörarens stora förtjusning. Profvet var lyckligt öfverståndet och så blef Theodor Kirchner kvar i Leipzig, där han först tog undervisning i orgel och teori af C. F. Becker samt i pianospel af J. Knorr. 1842—43 studerade han orgelspel för Schneider i Dresden och inträdde i början af 1843 som lärjunge i det nybildade Leipzigkonservatoriet, ehuru hans konstnärliga utbildning redan då kunde anses vara afslutad. Han stannade också endast ett halft år vid konservatoriet. Där gjorde han bekantskap med Rob. Schumann, anställd som lärare vid konservatoriet. Hur sympatisk den tjuguårige lärjungen föreföll Schumann framgår af ett dennes bref till Verhulst, hvari det heter: »Hos Kirchner allenast finner jag en varm musiksjäl... Han är i alla fall den mest betydande produktiva talangen af allesamman. Första satsen i en ny kvartett af honom har Mendelssohn mycket berömt.» Vid den tiden utkom de första kompositionerna af Kirchner: Tio sånger med piano. Op. 1. Om dem skrifver Schumann i »Neue Zeitschrift für Musik» sålunda: »I den yngsta tyska sångarlunden kunna dessa förstlingsblomster af en ungdomlig kompositionstalang anses höra till de mest karaktäristiska», och han säger vidare: »Man anser sig

Theodor Kirchner.

redan kunna räkna denne talangfulle musikers namn bland dem, som komma att få en god klang.»

Efter en så lofvande början kunde Mendelssohn med godt samvete rekommendera sin skyddsling till organist och dirigent i Wintherthur, en plats som han tillträdde hösten 1843 och beklädde till 1862. Han flyttade då till Zürich för att bl. a öfvertaga ledningen af abonnementskonserterna därstädes och fick då tillfälle att der göra bekantskap med den »landsförviste» Richard Wagner. Intressant nog är att höra en berättelse af Kirchner från den tiden, om hur han och Liszt, vid ett besök som denne gjorde hos Wagner, företogo sig att söka intressera »Lohengrins» mästare för den Schumann'ska sånggudinnan. De satte sig sålunda ned vid pianot och spelade fyrhändigt Schumanns »Manfred»-uvertyr och Dmoll-symfoni för mäster Richard. Men denne förhöll sig alldeles antipathisk och ej heller under senare år visade han något intresse för Schumann. Under den lyckliga tid för Kirchner, då han vistades i Wintherthur och Zürich, fick han äfven tillfälle att umgås med Brahms, till hvilken han stod i vänskapsförhållande. Begäret efter eget hem fick han tillfredsställdt, då han 1868 gifte sig med fräul. Maria Schmidt, den sköna och älskvärda sångerskan vid Zürich-teatern, Två barn, en gosse och en flicka, blefvo frukten af detta äktenskap.

Om hösten 1872 lemnade Kirchner Schweiz, kallad till Meiningen såsom lärare för prinsessan Maria Elisabeth, dotter af den konstälskande hertig Georg. Efter ett års uppehåll der mottog han plats som direktör för musikskolan i Würtzburg, men för hans inåtvända natur lämpade sig icke en sådan befattning, som tog en större praktisk förmåga i anspråk, hvarför han lemnade den väl aflönade tjänsten och begaf sig till Leipzig 1875. Hade hittills antalet af hans utgifna verk icke öfverstigit opustalet 20, så började han nu, då de få lektioner han kunde erhålla ej gaf honom tillräckliga existensmedel, att egna sig åt flitig komposition men höll sig därvid alltid på en förnäm höjd, hur beroende han än var af förläggarne. År 1883 flyttade Kirchner till Dresden, der han hoppades finna en mera inbringande verksamhet, och genom prof. Wüllner blef han 1884 anställd vid konservatoriet såsom lärare i ensemble- och partiturspel. Hans ekenomiska ställning blef dock föga förbättrad därmed och därtill kom att hans hälsa försvagades. Genom förlagsbokhandlaren Sander i Leipzig utgick då till framstående musiker i in- och utlandet en uppmaning att samla en fond såsom hedersgåfva åt den betryckte tonkonstnären, hvars ställning därigenom blef förbättrad. Sedan 1890 är Theodor Kirchner bosatt i Hamburg, en nestor bland nu lefvande tonsättare.

Kirchner visar en nästan outtömlig förmåga i att skapa krakteristiska pianostycken — hans förnämsta genre — vare sig det är fråga om en melodisk »Lied ohne Worte», en humoristisk Capriccio, en Etyd eller fri Fantasie, Rondon eller dansformen, och för den ystert glada likasom för den dystert grubblande stämningen har han lika fängslande uttryck, allt medan han visar stort mästerskap i behandlingen af formen och i intressant melodisk, rytmisk och harmonisk uppfinning.

För att gifva ett begrepp om Kirchners produktion och verksamhet som tonsättare lämna vi här en fullständig förteckning öfver hans kompositioner och ha med kursivering utmärkt pianosaker, hvilka särskildt gjort sig mera bemärkta:

Op. 1: 10 Lieder; op. 2: *10 Klavierstücke;* op. 3: 6 Mädchenlieder; op. 4: 4 Lieder; op. 5: »Gruss an meine Freunde»; op. 6: 4 Lieder; op. 7: *Albumblätter;* op. 8: Scherzo; op. 9: *Präludien* (2 häften); op. 10: »Zwei Könige» (Ballad för baryton); op. 11: *Skizzen* (3 häften); op. 12: Adagio quasi fantasia; op. 13: »Lieder ohne Worte»; op. 14: Phantasiestücke (3 häften); op. 15: »Ein Gedenkblatt» (Serenad i H-dur för piano, violin och violoncell); op. 16: »Kleine Lust- und Trauerspiele»; op. 17: »Neue Davidsbundlertänze»; op. 18: »Legende»; op. 19 : 10 Klavierstücke (Nach eignen Liedern, 5 häften); op. 20: Stråkkvartett; op. 21: »Aqvarellen» (2 häften); op. 22: Romanzen (2 häften); op. 23: Walzer (2 H.); op. 24: »*Still und bewegt*» (2 H.); op. 25: »Nachtbilder» (2 H.); op. 26: *Album;* op. 27: *Kapricen* (2 H.).; op. 28: *Nocturnen;* op. 29: »*Aus meinen Skizzenbuch*» (2 H.); op. 30: *Studien und Stücke* (4 H.); op. 31: »*Im Zwielicht;* op. 32: »*Aus trüben Tagen*»; op. 33: Ideale; op. 34: Walzer (2 H.); op. 35: »*Spielsachen*»; op. 36: *Phantasien am Klavier* (2 H.); op. 37 : 4 Elegien; op. 38 : *12 Etuden;* op. 39: »*Dorfgesichten;* op. 40 : 3 Lieder; op. 41: »Verwehte Blätter»; op. 42: Mazurkas (2 H.); op. 44 : *4 Polonäsen;* op. 45 : 6 Klavierstücke; op. 46 : 30 «*Kinder- und Künstlertänze*»; op, 47: »*Federzeichnungen*»; op. 48: Humoresken; op. 49: »Neue Albumblätter» (2 H.); op. 50 : 6 Lieder; op. 51: »An Stephen Heller»; op. 52: Ein neues Klavierbuch (3 H.); op. 53; »*Florestan und Eusebius;*» op. 54: Scherzo; op. 55: »*Neue Kinderscenen*»; op. 56: »In stillen Stunden»; op. 57 : 12 einhändige Stücke; op. 58: Kindertrios (för piano, violin och violoncell); op. 59; Trio-Novelletten; op. 60: *Plaudereien am Klavier;* op. 61 : 6 Charakterstücke (3 H.); op. 62: *Miniaturen;* op. 63: Romanze und Schlummerlied för violin och piano; op. 64: Gavotten, Menuette und lyrische Stücke; op. 65 : 60 Präludien (op 66 felas); op. 67: »Liebeserwachen» (Sång); op. 68: »Nähe des Gelibten» (Sång); op. 69 : 4 Gedichte von Göthe (för manskör); op. 70 : 5 Sonatinen; op. 71 : 100 kleine Studien; op. 72: Stille Lieder und Tänze (2 H.); op. 73: Romantische Geschichten (4 H.); op. 74: Alte Erinnerungen; op. 75 : 9 Klavierstücke; op. 76: »Reflexe» (6 Walzer); op. 77: Polonäse, Walzer und Ländler; op. 78: Les mois de l'année (illustrerad); op. 79 : 8 Stücke für Cello und Klavier; op. 80 : 9 Albumblätter; op. 81 : 6 Lieder; op. 82: *Gedenkblätter* (till invigningen af Leipzigs nya konservatorium); op. 83: »Bunte Blätter» (12 Trior); op. 84: Pianokvartett; op. 85: Variationen für 2 Klaviere; op. 87: Acht Notturnos; op. 89: Orgelkompositionen (3 Hefte lyrische Stücke); op. 90 : 12 Phantasien för violin och piano; op. 91 : 2 Vortragsstücke für violine und Orgel; op. 92 : 2 Tonstücke für Violine und Orgel; op. 93: Volkslieder für gemischte Chor; op. 94 : 2 Märsche für Piano 4 händ.; op. 95: »Ich wandre durch die stille Nacht» (Sång); op. 96: Confidences (18 pianostycken); op. 101: Erinnerungsblätter (4 pianostycken); op. 102: »Heinrich IV auf dem Schlosshof zu Canossa» (för baryton och piano); op. 103: »Ein schöner Stern geht auf» (Sång); op. 104 : 6 Walzer (piano 4 händ.); op. 105 : 36 rythmiseh melodische Etüder; op. 106: Vorbereitungs-Studien für pianoforte. — Utan opusnummer har utkommit en andra Triosonat (jmfr. op. 15) i F-dur, Polonäs för 2 pianon, 2 särskilda Etuder (C-dur, D-moll, den senare i Lebert u. Starks pianoskola), »Lieblinge der Jugend» (30 kleine Etüden) och »Alte Bekante im neuen Gewande» (4 händ.), några sånger och 7 Walzer för 2 pianon (4 händ.). Dessutom har Kirchner transkriberat en mängd berömda sånger af Jensen, Brahms m. fl. för piano. Omnämnas bör äfven Kirchners utmärkta bearbetning af Schumanns symfonier för 4 händer.

Kompositionerna äro alla 2-händiga pianostycken, där icke annorlunda angifves.

Senaste musik-säsongen i Dresden.

Af *G. W.*

II.

Konserter.

Förutom de 12 intressanta konserter, som utföras af kongl. hofkapellet, gifvas två sådana på Askonsdagen och Palmsöndagen till förmån för pensionskassan.

På den förstnämda dirigerade Sigfried Wagner ur sin opera »Herzog Wildfang» 1) Ouverture, 2) »Hr Remhardts kärlek» och 3) Valserna. N:o 2, som är ur baritonpartiet, sjöngs hänförande vackert af kammarsångare Perron. Violinisten C. Thomson från Brüssel föredrog Vieuxtemps' fjärde koncert, Adagio af Bruch och ett Paganini-nummer. På de öfriga 6 koncerterna, hvarvid solistmedverkan äger rum, märkes 25 okt. Paderewski med Chopins F-moll-konsert samt pianosoli af Rubinstein och Liszt.

Den 15 nov. var Albert Geloso vunnen som solist och hans utförande af Saint-Saëns' A-dur-konsert med orkester, Lenormand's Paraphrase och hans egen Habanera vunno stormande bifall. Den 20 dec. utfördes *G. Mahler's* symfoni N:o 2. I orkestralt afseende förekomma där de största tänkbara effekter. Solist var Signore Arimondi, som sjöng arior ur »Trollflöjten» och Verdis »Simone Boccanegra».

Fredagen den 7 febr. stod Georg Göhler's »Symfonische Phantasi» i F-dur för första gången på programmet. Att utförandet var fulländadt är öfverflödigt att betona. Dessutom utförde Eugen d'Albert Beethovens Ess-dur-konsert med orkester och piano-solon: Impromptu op. 70, N:o 2 af Schubert, Soirée de Vienne af Schubert-Liszt samt Tarantella Napoli af Liszt.

På den föregående konserten den 17 jan. uppträdde den för Stockholmspubliken välbekanta pianisten Raoul Pugno från Paris som solist. Pugno spelade första gången i Dresden, men vann genast publikens gunst med sitt gedigna och intelligenta utförande af Griegs A-moll-konsert med orkester och piano solon af Händel, Scarlatti och Liszt. Af öfriga intressanta nyheter, som af »Königl. musikal. Kapelle» på ett mästerligt vis under hr von Schuchs geniala ledning kommit till utförande vill jag nämna: »Trost in natur» op. 7, Barcarole för orkester af Leo Blech, Symphon. Prolog till »König Oedipus» af *Max Schilling*, »Es waren zwei Königskinder» af *Fritz Wollbach* och »Rondo infinito» af Christian Sinding. Konserten till förmån för »Vincentius-Verein», som arrangerats och leddes af hr von Schuch var som vanligt besökt af de kungl. högheterna samt i öfrigt af en distinguerad och talrik publik. Af kungl. operans medlemmar medverkade fru Abendroth, fröken Nast, hrr von Bary och Scheidemantel, samt hofskådespelaren Franz (författaren till lustspelet »Der erste Liebhaber») som biträdde med humoristisk deklamation. Emil Sauer, den celebre Dresdenerpianisten, numera bosatt i Wien, hänförde som alltid med sitt fina, poetiska och fulländade spel. Förutom Rameau's Gavotte och flera Chopinnummer utförde han sin egen konsertetude N:o 7 »Meeres leuchten»; Last but not least är att nämna hofkonsertmästaren Max Lewinger, som med sin breda ton och charmanta teknik utförde »Fantasi» för violin af *O. Sevcik*. Konsertens första nummer upptog stråksextett op. 70 af Tschaikowsky (»Souvenir de Florence»), utförd fulländadt af hrr Lewinger, Grützmacher m. fl.

Af kammarmusik är som vanligt Petri- och Lewingers-kvartetterna de förnämsta. Konsertmästaren Petri har denna vinter uteslutande spelat Beethoven och i stället för sonen Egon Petri, (som studerar för Busoni i Weimar) har hr Bauer från kungl. kapellet öfvertagit viola-partiet i kvartetten. Hr Lewinger har äfven denna säsong gifvit fyra »Kammermusik-Abends», om hvilka endast må nämnas programmen vid den tredje och fjärde. Vid den tredje utfördes tvänne stråkkvartetter: op. 14 G-moll af Volkmann och op. 51, Ess-dur, af Dvoràk Volkmans utmärkte sig specielt genom naturlig friskhet, melodisk och kraftig instrumentation. Dvoràks kvartett är ett intressant ehuru väl långt opus. Utförandet af hrr Lewinger, Warwas Rokohl och baron Liliencron var mästerligt, så mycket mer som dessa kvartetter kräfva bästa förmågor. Konserten afslutades med Beethovens pianotrio B-dur op. 57, hvari hr Busoni utförde pianopartiet. Såväl han som de medspelande hyllades entusiastiskt.

Vid Lewingers fjärde kvartett-Abend bjöds på uteslutande klassisk musik. Först Beethovens Trio D-dur op. 70 N:o 1, då fröken Hedvig Meyer från Köln utförde pianopartiet fulländadt. Hr Lewinger spelade utmärkt Bach's Ciaconne samt ett extranummer, hvari han dokumenterade sig som förstklassig virtuos. Till sist kom Schuberts *stråkkvintett* i C-dur op. 163.

Förutom v. Liliencron assisterade för andra cellon hofkonsertmästaren Fr. Grützmacher. Det hela gaf intryck af högsta konstnärlig uppfattning och framställning.

Till sist några ord om »Tonkünstler-Verein». Ledaren är den berömde cellisten Fr. Grützmacher, som redan firat jubileum vid kungl. kapellet. Under vintersäsongen gifvas tolf »Übungsabends» och fyra »Aufführungsabends». Vid de senare märkas vanligen alla »Königl. Hoheiten».

På den elfte Übungsabend speltes Götz' härliga kvartett i B-dur, på den tolfte bl. a. Schuberts stråkkvartett A-moll, op. 29. Man fick då äfven höra den italienske hofpianisten Genaro Fabazzo, som ehuru blind är en briljant pianist, såsom han visade i saker af Bach, Brahms och Chopin. Den sista »Aufführungsabend» hade följande program: oktett (för två oboer, klarinetter, horn och fagotter) af Haydn; Sonate D-dur op. 58 af Mendelssohn, spelad af den utmärkte pianisten Herm. Scholtz (utgifvare af Chopins verk) och violoncellisten Smith samt till slut den hänförande serenaden C-dur op. 48 för stråkorkester af Tschaïkowsky. Valsen och Elegien i densamma bisserades. Hr von Schuch dirigerade. Denna serenad rekommenderas på det högsta för Stockholms symfonikonserter.

— — — — — — — — — — — —

Medan konsertsäsongen i Dresden under ett halft år hvilat, gifvas vid D:r Lamans Sanatorium »Weisser Hirsch» vid Dresden ofta intressanta konserter. Vid 2:ne af dem medverkade Fru Olga Sterzel från Stockholm med stor framgång. Vid 1:sta konserten (en välgörenhetsk.) sjöng fru Sterzel: Aria ur »Samson och Dalila» af Saint Saëns samt sånger af Sibelius och Grieg. Hennes vackra omfångsrika röst och intelligenta föredrag animerade publiken till lifligt bifall. Ackompanjatör var hr Carl Pretszch, hvilken både som pianist och komponist åtnjuter största anseende.

Vid andra konserten som den 17 aug. gafs af den ungerska pianovirtuosen Mero sjöng fru Sterzel: Aria ur »Cid» af Massenet, »Schmerzen» af Wagner samt Emil Sjögrens »Jahrelang» op. 12 och Peterson-Berger's »Ecce Homo».

De svenska sångerna slogo särdeles an, och fru Sterzel gaf i utbyte mot inropningar och en talrik blomsterskörd ett da capo-nummer. Friherrinnan Bleichröder ackompanjerade fint och musikaliskt.

Den 7 aug. gafs i det vackra »Kurhaus» Klotsche, Dresden, en välgörenhetskonsert, föranstaltad af konsertmästaren Ernst Rost, som bjöd på ett omväxlande och intressant program. En amerikansk altsångerska, miss Applegate hänförde med fulländad framställning af bl. a. Rabl's »Schön Rothraut».

En basist hr Nieleboch vann bifall med sånger af Mozart och Schubert samt en stämningsfull Lied »Für ewig» af Platzbecker (komponisten till operan »Wahrheitsmund»). Af instrumentalister medverkade fru Gerda Waldau (f. Fock från Sverige) och hr C. Braun, båda pianister, konsertmästare Rost (violin), hrr Jacques Henrion (violoncell) och Carl Weimann, valdthornist från kgl. kapellet, hvilken med flere soli bl. a. af Saint Saëns och Strauss väckte uppseende för sitt konstnärliga föredrag och särskildt för ett utsökt pianissimo. Konserten, som inleddes med Piano-Trio af Gade, blef med mycket loford omnämnd i Dresden-tidningarna.

K. hofoperans nya säsong

började den 10 aug. efter 2 månaders ferier. Den 19 juni, då »Mästersångarne» uppfördes för utsåldt hus,

afbröts representationen i 3:dje akten när telegram kom om konung Alberts bortgång.

Nu efter de långa ferierna började med »Tannhäuser» under direktion af Hofrath v. Schuch. Anthes var såsom Tannhäuser briljant disponerad och Frl. Eibenschütz (nyengagerad) såsom Venus likaså. Därefter har »Rienzi» med Forchhammer, »Lohengrin» och »Holländer» gifvits. I »Rigoletto», »Mignon», »Hoffmans äfventyr», »Hänsel und Gretel», »Corneville klockor» och »Pagliacci» har fru Erica Wedekind som vanligt entusiasmerat publiken med sin gedigna konst och oöfverträffliga koloratur.

Den 27:de gafs »Czar och timmerman», Lortzings underhållande komiska opera, däri hr Scheidemantel excellerar såsom czaren. Efter sången i tredje akten erhöll han de mest intensiva applåder, hvilket äfven kom Frl. Nast's intagande »Marie» till del. Herr Greder, (den nyengagerade basbuffon) är en genomkomisk »borgmästare». Balletten i sista akten förtjänar särskildt beröm, och operan var i alla afseenden en »mönsterrepresentation».

FÖLJETONG.

Den blonde vildbasaren.

Humoristisk skiss ur konstnärslifvet.

Det var under de första åren af kejsarinnan Maria Theresias regering, då hon uppgjorde planen att bygga det sommarresidens, där hon under senare tid så ofta och så länge skulle slå sig ned. Hon öfverlade med sina byggmästare på det noggrannaste angående de ändringar och nyanläggningar som skulle göras med lustslottet Schönbrunn, och efter hennes anvisningar uppgjordes projekter och ritningar. Hennes tankar rörde sig ständigt om den vackra och väl belägna egendomen.

Och när så byggnadsställningarna voro upprestа i de många slottsrummen kom kejsarinnan, nyfiken och beskäftig, dagligen dit för att se hur långt arbetet framskridit. Hon kunde rätt grundligt ge arbetarne en uppsträckning för deras långsamhet, och man hade all möda att göra henne i lag.

En gång, det var vid pingsttiden, hade hon emellertid fått ett annat skäl att bli förargad.

Då hon nämligen inträdde i stora salen, fick hon nämligen till sin förvåning se en hop pojkar klättra högt upp på ställningarna under skrik och stoj. »Vill ni gå ned, edra tjufpojkar!» ropade hon till de unga gymnasterna, som att börja med ej lyssnade till uppmaningen, men då den upprepades ännu eftertryckligare klättrade de unga ostyringarna ned från sin farliga position uppe i höjden.

»Hvem har att ansvara för det här?» frågade Maria Theresia, sedan ungdomsskaran förskräckt dragit sig undan. »Att låta barn klättra omkring på det viset så att de samt och synnerligen kunna bryta halsen af sig! — Skall jag vara barnvakterska? Finns det ingen som kan ge akt på att sådana galenskaper ej få ske? — Nå, svara mig ni!» utropade hon till slottsfogden, som förskräckt närmade sig den vredgade härskarinnan.

»Ers majestät, det är korgossar från hofkapellet, som sjungit med vid invigningen. Ers majestät var så belåten med utförandet af vokalmessan, att Ni täcktes befalla, att man skulle bereda de små något nöje.» »Men det har inte varit min mening», svarade Maria Theresia, »att pojkarne skulle falla ned ifrån ställningarna och slå ihjäl sig. Det skulle just ha varit mig ett skönt nöje. — Kom hit nu pojkar, jag vill säga er någonting. Ställ aldrig vidare till en sådan lek, för då vankas det en bastonad på färsk gärning. Förstå ni! — Och du isynnerhet, din blonde vildbasare, tag dig i akt, ty du var främst i leken och flög omkring som en tätting!»

Slottsfogden lofvade att göra sitt bästa för att undvika ett upprepande af den där scenen, och kejsarinnan vände sig om för att gå därifrån.

»Hör han, säg också till hofkapellmästare Richter», tillade hon under bortgåendet, »att han håller korgossarne bättre i styr, annars skall han få med mig att göra!»

Dagen därpå kom Maria Theresia tillbaka dit. »Vill gärna se», sade hon till den henne åtföljande hofdamen, »om min befallning i går blifvit åtlydd. Men, hvad nu — har jag inte åter igen de gudlösa pojkarne där uppe!»

Och verkligen, — de små kapellsångarne hängde på nytt uppe i byggnadsställningarna. Och i den mest svindlande höjden, till förskräckelse äfven för de vågsammaste i skaran, sväfvade den blonde vildbasaren under skallande skratt.

»Nej, nu går det verkligen för långt!» utropade kejsarinnan i vredesmod och befallde, att kapellmästaren skulle ditkallas. Då han infann sig mottog hon honom, helt onådig, med de orden: »Nå, se dit bara! Har han inte hört hvad jag har befallt?»

Kapellmästare Richter betraktade mållös de djärfva klättrarne uppe i ställningarna. »Ers majestät», stammade han helt häpen, »jag vet verkligen ej hvad jag skall säga. Jag höll i går en allvarlig straffpredikan för gossarne och de voro rörda till tårar. Men nu — det är den där ljushårige Seppel, bara han som förleder sina kamrater till allehanda pojkstreck.»

»Ah, den blonde vildbasaren?» frågade kejsarinnan. »Nå, vet han hvad, låt honom få den där bastonaden, som jag hotade med i går, så att han får känna följderna af att vara olydig.»

Och denna från den kejserliga munnen utgångna straffdom blef punktligt verkställd på delinkventen.

Fyrtio år hade förflutit.

Den sköna och härliga kejsarinnan Maria Theresia hade blifvit en ärevördig matrona, och säkerligen hade hon aldrig mer tänkt på den där gossen, för hvars personliga trygghet hon sörjt på ett så eftertryckligt sätt! Emellertid hade korgossen också kommit till åren och blifvit en äldre man; hans själ hade likväl bibehållit den ungdomliga friskheten, och hvad denna själ skapade torde ej så snart under seklernas lopp föråldras. Korgossen hette — Josef Haydn.

I slottet Esterhaz vid Neusiedlersjön hade furst Esterhazy Miklos till gäst sin tillbedda monarkinna. På själfva slottsteatern gafs »L'infedelta delusa», sedan kom på den motliggande marionett-teatern kejsarinnans älsklingsstycke »Philemon och Baucis» till uppförande; till båda styckena hade Haydn skrifvit musiken. Det var i september 1773.

Esterhaz, hvars uppförande kostat elfva millioner, var då det praktfullaste slott på kontinenten. Det innehöll trehundra sjuttio rum, och där voro sammanförda alla den furstliga Esterhazy'ska släktens skatter i juveler, konstsaker och rariteter, hvilka nu äro skingrade och förda till Wien, Eisenstadt, Forchtenstein och många andra ställen.

Kejsarinnan var förtjust öfver uppförandet af de båda skådespelen, särskildt öfver den älskliga, till hjärtat talande musiken.

»Dessa melodier äro små mästerstycken», sade hon till fursten under den stora taffel som egde rum efter nämnda teaterföreställningar, hvilka då voro ämnet för konversationen. »Låt presentera komponisten för mig!»

»Han står bakom ers majestäts stol», sade fursten.

Till förklaring öfver detta svar må nämnas, att vid stor taffel på slottet Esterhaz medlemmar af det furstliga kapellet, till hvilket Josef Haydn då hörde, måste hjälpa till med uppassningen vid taffeln.

»Är det han? Är det komponisten? Han förekommer mig helt bekant! Men hvar har jag då sett er förut, Haydn? Hjälp mig på spåret!»

»Den enda gång jag hade lyckan att bli bemärkt af ers majestät var i mina gossår, vid reparerandet af slot-

tet Schönbrunn, då allerhögstdensamma dekreterade mig en färsk bastonad!»

Maria Theresia tänkte efter. »Ja, — alldeles», sade hon med ett hjärtligt skratt, »bastonaden har burit god frukt, det har jag funnit i dag.»

Följande dag lät kejsarinnan tillställa Haydn en gulddosa, såsom hon sade, till ett litet plåster ifall hennes välmenande bastonad ännu skulle lämnat sveda efter sig, men också till ett erkännande för hans vackra musik.

Folkmusik i Jämtland.

Ur Jämtlands Tidning, som blifvit oss tillsänd med anledning af en uppsats däri, som handlar om folkmusiken i denna landsdel, anföra vi nedanstående, hvilket är af allmännare intresse. Författaren af denna uppsats yttrar sig som följer:

»Ett intressant och framgångsrikt forskningsarbete har i dessa dagar utförts i våra bygder af häradshöfding Nils Andersson, stadsnotarie i Lund, känd såsom upptecknare och utgifvare af äldre skånsk folkmusik. Såsom vi förut omtalat, fick han under ett besök i Bydalen tillfälle att höra spelmannen Per Andersson Hjelm från Hammarnäs i Hallen (Hjelm-Pelle) och upptecknade då ett flertal af dennes låtar. Därvid fann hr A., att den gamla jämtska folkmusiken är lika vacker som till sin karaktär utprägladt skild från andra landskaps, och han beslöt att fortsätta det sålunda började tillvaratagandet af vår folkmusiks skatter.

Folkmusiken har, som bekant, tagit form i folkvisor och marscher, danslåtar o. s. v. Dansmusiken har för forskaren särskild betydelse, emedan den bevarat en mängd melodier, hvilka den upptagit för sina ändamål och hvilka eljes skulle ha dött ut. I sin tur ha dessa låtar sedan ofta blifvit vismelodier eller af tonsättare användts som material. I all synnerhet gäller detta polskan, som trots sitt namn tyckes vara för Sverige säregen och som genom sin rytmiska byggnad, sina sällsamma tonlöpningar utan tvifvel tillhör det mest intressanta af vårt lands folkmusik.

Med upptecknandet af dessa melodier vill man åt eftervärlden rädda denna folkets själfkaraktäristik — ty i musiken har det fått form, för hvilket intet annat uttrycksmedel står till buds. Man skall aldrig fullt förstå gångna dagars lif och folklynne, om man icke känner något så viktigt som dess folkmusik, hvilken alltså utgör ett oersättligt material för den som vill allsidigt studera vårt folk. Men på samma gång böra dessa samlingar i framtiden blifva en källa för våra tondiktare att ösa ur. Det kan härvid erinras att de norska kompositörerna i nyare tid ha med begagnandet af sin folkmusik pånyttfödt den norska tonkonsten på ett sätt, som väckt hela världens beundran.

Det är dessa synpunkter, som gifvit hr A. anledning att här fortsätta sitt påbörjade samlingsarbete. Så har han besökt en del af Jämtlands förnämsta spelmän och resultatet af forskningsarbetet är hittills inemot 200 gamla melodier.

Folkskollärare Erik Olsson i Mattmar (Äcke) har ej blott lämnat alla de upptecknings han själf har, utan också följt hr A. på hans färd till Hotagen och biträdt vid insamlandet af stoff till en lefnadsteckning och karaktäristik af Lapp-Nirsch, detta märkliga musikaliska geni, hvilkens melodier komma att intaga en mycket framskjuten plats i samlingen.

Nästa sommar ärnar hr A. fortsätta sitt samlingsarbete i våra nejder.

I sinom tid skall sedan verket, försedt med biografiska notiser och annat, som kan höja förståelsen af upptecknings, utkomma i tryck. Hr A. går med verklig kärlek till verket, ty han är lika förtjust i vår bygd och vår befolkning som i de musikaliska skatter han där funnit.

Vallfarten till Bayreuth.*

Parodisk dikt af en icke-wagnerian.

(Öfversättning.)

Och modern stod vid fönstret
På bädden sonen låg.
»Stå upp, ty om en timme
Skall redan gå vårt tåg.»

»Jag är så sjuk, o moder!
Jag syn och hörsel mist
Och jag har ej fått sofva
På flere veckor visst.»

»Upp! vi till Bayreuth fara,
Tag textbok, partitur,
Ty Siegfrieds moder kan nog
Dig ge en verksam kur.» — — —

I Bayreuth Siegfrieds moder
En dräkt så festlig bär.
Bland folk som dit nu strömmar
Finns mången millionär.

Åt henne folket bringar
Så rika offer då:
Klangfulla gyllne slantar
Och lappar bruna, blå.

Den som en blå nu offrar
Får den för Richter ge,
Men den som brun består sig
Får själfve Siegfried se.

Normal till Bayreuth mången
Har gått, som se'n helt skral
I hufvudet fått vandra
Till närmsta hospital.

Med fyra guldmynt modern
Sig vann biljetter två
»Dem Siegfrieds mor jag bringar,
Som dig kurerar då!»

Med sin biljett gick sonen
Längs bänkars rad, så lång;
Snart hufvudyr han fann sig
Af all musik och sång — — —

Och modern nu inslumrar
Likt sonen, sjuk och arm,
Då Siegfried med orkestern
Uppstämmer väldigt larm.

Men modern uti drömmen
Har likväl allting hört.
Hon ur sin slummer vaknar
Ty larmet henne stört.

Hon stilla nu sig vänder
Att efter sonen se —
Han låg tillbakalutad
Och ljudligt snarkade.

Och modern, öfverlycklig,
Hopknäppte händerna
Och tacksam sjöng så sakta:
»Pris vare Cosima!»

* Denna rätt lustiga parodi på Heines bekanta »Vallfarten till Kevlaar» förekommer i original i »Bühne Brettl» Jahrg. 11. N:r 14 Bayreuther Festspielsnummer, som för öfrigt innehåller fina porträtt och scenerier från årets festspel i Bayreuth.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Sept. 1. AUBER: *Muraren* (Irma: frk. Lagergren, deb.); *Dansdivertissement.* — 3 GLUCK: *Orfeus.* MASCAGNI: *På Sicilien.* — 4 BELLINI: *Norma.* — 5 BIZET: *Carmen.* — 7 WEBER: *Friskytten.* — 8, 11 R. WAGNER: *Tannhäuser* (Tannhäuser, Walter: hrr Nyblom, Malm; Herdegossen: frk. Svärdström) — 10 THOMAS: *Mignon.* — 13 GOUNOD: *Romeo och Julia* (Julia: frk. Lagergren, deb.; Tybalt: hr Nordqvist).

Vasa-teatern. Sept. 1—14 LECOCQ: *Mamsell Angot* (Clairette Angot: frkn. Hamberg och Berentz; M:lle Lange: frk. Grönberg, frk. E. Wall, 1:a deb.; Ange Pitou, Pomponnet, Larivaudière: hrr Adami, Lund, Bergström).

Djurgårdsteatern. Sept. 1—14 *Niniche.*

I Wagners »Tannhäuser» har herr Sven Nyblom haft ett nytt betydande parti i titelrolen, hvars utförande länder honom till stort beröm. Oaktadt brist på större klangfullhet i rösten var den vokala framställningen mycket tillfredsställande, såväl hvad kraft som uttryck beträffar. Endast utropet »till Rom!» i slutet af andra akten borde ha framträdt med mera styrka. Jemte en god apparition bidrog en intelligent uppfatning af rolens dramatiska fordringar att göra hr Nybloms Tann-

häuser till en i allo god prestation. Hr Malm var ny i Walter von Vogelweides parti och gaf med sin vackra röst behörig relief åt detta. Ny i sin rol var äfven fröken Svärdström såsom herdegossen, och hennes ungdomligt klara stämma gjorde sig väl gällande i detta lilla parti. Fru Lindberg och fröken Lindegrén ha alternerat såsom Venus. Öfriga hufvudroler utfördes med vanlig framgång af fru Östberg, hrr Lundqvist och Sellergren. Fröken Lagergren fortfar att debutera och har senast framträdt såsom Julia i Gounods opera. Vi få sedan yttra oss om denna debut.

Vasateatern nedlägger nu »Mamsell Angot» för att i stället upptaga samme komponists »Theblomma», som senast, efter hvad vi minnas, uppfördes å samma teater för tolf år sedan. I »Mamsell Angot» ha vi haft tillfälle att se fröken Hamberg utföra titelrollen. Från hennes debuter på operan och föregående framträdande kan man konstatera, att hon eger goda röstresurser och äfven förstår att sköta sin stämma väl. Hennes dramatiska framställning är ock lofvärd, ehuru ej understödd af någon fängslande apparition. Fröken Grönberg sköter fortfarande väl sina uppgifter, och med sin ypperliga figur och väl bibehållna röst samt sitt lifliga spel fyller hon alltid väl sin plats. Herrrolerna ha goda framställare och dansen i pjesen vinner mycket bifall. Operettens musik innehåller, som bekant, många anslående populära melodier från Lecocqs bästa tid.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Under inöfning äro för närvarande »Profeten» och »Gillet på Solhaug», Puccinis »Bohème» står bl. a. på spellistan. Om någon nyhet kan bli färdig till uppförande i år är dock ovisst.

Konsert af Emil Sjögren förberedes till d. 27 d:s i Vetenskapsakademiens hörsal under medverkan af fruar Davida Afzelius och Clary Asplund-Morales, fröken Märtha Ohlson och en musikälskarinna samt violinisten Axel Rundqvist.

Fru Dagmar Möllers »Romansaftnar» under denna säsong lära komma att omfatta följande program: den första Beethoven-Schumann, den andra finska komponister och den tredje Halfdan Kjerulf.

Arbetarinstitutets folkkonserter började d. 14 d:s, då programmet upptog: Pianotrio af Mendelssohn, aria ur »Den bergtagna», sånger af J. A. Josephson, ballad för violin af Sinding, Fantasistycken för piano, violin och violoncell af R. Schumann. Biträdande voro fru Ebba Nilsson, fröken Märtha Ohlson samt hrr Ruckman och Zedeler.

Fröken Agda Lysell, vår framstående pianist, som under förra säsongen verkade här såsom lärarinna i pianospelning, återtager nu denna sin verksamhet, enligt hvad en annons å sista sidan meddelar.

En ny svensk opera af d:r Preben Nodermann i Malmö föreligger sedan någon tid i tryck i ett fullständigt klaverutdrag med svensk och tysk text. Operan bär titeln »Gunnlögs saga». Texten är skrifven af fil. lic. Knut Stjerna i Malmö. Den tyska texten är ett verk af kompositörens egen hand. Händelsen är förlagd till omkring år 1000 och spelas hufvudsakligen på Island i storbonden Torstens gård Fjord-Borg. Hufvudpersonerna äro Torstens fagra dotter Helga och den unge, käcke Gunnlög, storbonden Illuges son. Det är deras tragiska kärleksöde som dramatiserats och i toner tolkats. Det hela är uppdeladt i sju taflor, och tre af dessa äro förlagda utom Island, en till Orkney-öarna, en till Skottland och en till Olof Skötkonungs hof i Svithiod.

Musikhistoriska museet, Nybrogatan 9, har under de båda senaste månaderna fått mottaga följande gåfvor: af fru Mathilda Clevander, född Svanberg, en s. k. »philomele» eller »näktergalsfiol»; hr Adolf Sterky en luta, sign. Pet. Kraft Stockholm 1790; postkontrollören Tom Gelhaar ett posthorn af äldre modell; organisten C. W. Bertel, Skärkind, en täckt eolsharpa (att placera i fönster) från förra hälften af 1800-talet; bruksägaren Axel Tamm en jankoklaviatur. Porträtt med egenhändig tillägnan hafva lämnats af den berömda, nu nära 82-åriga sångerskan, madame Pauline Viardot-Garcia, violinisten, professor Emile Sauret, doktor Hans Richter samt professor Julius Günther, hvilken sistnämnde daterat sin å porträttet skrifna tillägnan den dag då han ingick i sitt 85:te år; dessutom från ingeniör Hjalmar Berwald porträtt och handskrift af hans fader, tonsättaren Franz Berwald; från ingeniör A. E. Lundberg ett af J. W. Wallander handritadt ungdomsporträtt af Isidor Dannström, samt af kanslirådet R. A. Becker ett pastellporträtt af den på sin tid världsberömda sångerskan Angelica Catalani, en gåfva af konstnärinnan vid hennes konserterande i Stockholm år 1827 till den bekanta skriftställarinnan, fru Marianne Ehrenström. Af notarien Adrian Dahl har museet mottagit en af Ludvig Norman vid 15 års ålder handskrifven harmonilära; af professor O. Byström hans å trycket nyligen utgifna »Ur medeltidens kyrkosång i Sverige»; af ingeniör Johannes Brunius, Kårsta, en koralbok i handskrift från 1700-talet; af klädeshandlaren Otto Lundqvist en samling ganska intressanta bref till Johan Leonard Höjer; af kamreraren Emil Petterson en större fotografi af en af professor Axel Jungstedt dekorativt målad porträttbyst af tonsättaren A. F. Lindblad samt af teatersekreteraren J. Svanberg två porträtt af Jenny Lind.

Bland gjorda inköp må nämnas en kopia af en af de fornnordiska lurar från bronsåldern, som finnas i etnografiska museet i Köpenhamn.

Ett märkligt depositum har museet erhållit af sällskapet Par Bricole, nämligen Bellmans cittra, ett af de få instrument, som bevisligen ägts och användts af Carl Michael Bellman. Om detta instrument och dess öden torde vi få tillfälle att längre fram yttra oss.

Göteborg. Under sommaren har Westmanlands regementes musikkår konserterat i Trädgårdsföreningen. Några gånger i september har äfven Düringska damkvartetten sjungit i konsertsalongen. D. 3 juli gåfvo fru Hellström och Arvid Ödmann från Stockholmsoperan med biträde af pianisten, fröken Märtha Ohlson konsert i Kristine kyrka. D. 15 aug. konserterade i Johannes kyrka Göteborgs stifts folkskollärareмötes deltagare, hvarvid solosång utfördes af fröken Bertha Goldensohn och Dr. Bygren samt orgelmusik utfördes af dir. Fredrik Hjort. Tre dagar senare gaf K. F. U. M-förbundets manskör konsert i Oskar Fredriks kyrka under ledning af dir. Hugo Lindqvist från Stockholm.

Från våra grannland.

Kristiania — 9 sept. I St. Hanshaugen har under sommaren konserterats af Nationalteaterns orkester till d. 16 aug. En extra konsert följde därpå d. 23 aug. — Nationalteaterns föreställningar började efter sommarferierna d. 14 aug. med uppförande af »Peer Gynt». Från 22 aug. till 4 sept. har Mozarts »Don Juan» gifvits å denna teater med fruar Anna Kribel-Vanzo och Lalla Scott-Hansen samt hr Halfdan Rode såsom gäster. Tivoli- och Centralteatrarna ha haft dramatiskt program likasom för öfrigt Nationalteatern, å hvilken vid en festföreställning d. 5 sept. med anledning af Abel-jubileet af musik förekom en kantat af Bj. Björnson, hvartill Chr. Sinding skrifvit musiken. Den 21 aug. gaf svenska K. F. U. M-kören konsert i Calmeyergadens missionshus, och den 24 aug. konserterades i St. Hanshaugen af »Ynglingaforeningens Verdenskongress' sångkör», biträdd af

den tyska musikkåren. Sångdirigenter vid denna konsert voro dir. Hugo Lindqvist och pastor Kuhlo.

Helsingfors — 6 sept. Svenska teatern började sin nya säsong 1 sept. och Folkteatern sin d. 4:e d:s, båda med dramatiska föreställningar. Under sommaren ha några gånger hrr Carl Barcklund och Gustaf Linden gifvit »Vis- och Gluntaftnar» under stort bifall. D. 6 aug. gaf hr Otto Kotilainen en kompositionskonsert. Programmet upptog sånger för mansröster, sånger med piano, stycken för pianosolo samt violin och piano. Af dessa kompositioner sägas sångerna företrädesvis vittna om begåfning.

Köpenhamn — 9 sept. På förlustelseställena i närheten af den danska hufvudstaden har musiklifvet under sommaren, såsom vanligt, florerat. På Tivoli ha två stora orkestrar konserterat och bland sångsolister ha där uppträdt fröken Ellen Beck och operasångaren John Forsell samt, hvad förut nämnts, fru Carolina Östberg. Lundastudenterna med hr Forsell som solist ha äfven låtit höra sig där ett par gånger likasom på Klampenborg. Teatrar i staden som spelat under sommaren ha haft dramatiskt repertoar; Folkteatret kom slutligen fram med en sångpjes: »Nitouche». Kgl. teatern öppnade sina portar för säsongen d. 31 aug. med Hornemanns opera »Aladdin», som då gafs till förmån för balettens privata pensionsfond. Sedan har repertoaren upptagit »Syvsoverdag», romantisk komedi af Heiberg med musik af J. P. E. Hartmann, »Orfeus och Eurydike», »Bajadser», »Liden Kirsten», »På Sicilien», »Trubaduren» och »Faust». D. 21—23 anställdes »i öfverensstämmelse med resolutionen af 11 juni 1810» auktion å k. teaterns loger.

Från andra land.

Grefve Casa Miranda, Kristina Nilssons make, har nyligen aflidit vid en fransk badort. Hans hela namn var Angel, Ramon-Maria Valleyo Miranda. Efter förlust på spel af sin stora förmögenhet slog han sig på journalistik. Den 12 mars 1887 gifte han sig med vår landsmaninna, den berömda sångerskan Kristina Nilsson, och lefde med henne i ett lyckligt äktenskap.

Georg Anthes, den från sitt gästspel på operan härstädes väl bekante sachsiske kammarsångaren, blef nyligen under uppförandet af »Rheingold» å hofteatern i Dresden plötsligt utsatt för ett krampanfall, hvilket hindrade honom från att sjunga sitt parti till slut. Ridån fick gå ned, och då den åter gick upp, var Anthes ersatt af en annan tenorist, Giessen, som dock måste sjunga partiet från notbladet. Efter ett nytt krampanfall strax därefter anses hans tillstånd för betänkligt.

»*Cecilia*» är namnet på en ny af Giacomo Orefice komponerad opera, som vid premiären i Vicenza, tonsättarens födelsestad, den 17 aug. gjorde ovanlig lycka. Operan säges vara rik på sann och skön musik och förespås »ett triumftåg genom världen». Den rikaste hyllning egnades naturligtvis tonsättaren, dirigenten och de uppträdande.

La Scala-teaterns i Milano existens är nu betryggad för de närmaste 5 åren. Hertig Visconti af Madrone har förklarat sig skola kvarstå som teaterns högsta styresman, sedan vänner till Scala ställt 500,000 lire till hans förfogande att utgå med 100,000 lire årligen. Konungen af Italien bidrager med 5,000 lire, och Milanos borgmästare har förklarat sig beredd att begära ett årligt stadsanslag till teatern af 60,000 lire.

Dödsfall.

Bilse, Benjamin, orkesterdirigent, f. 17 aug. 1816 i Liegnitz, afled där under sommaren. Från 1840 stadsmusikus i fädernestaden bragte han kapellet där till sådan fullkomning att han med det kunde konsertera vid världsutställningen i Paris 1867. Sedan 1868 var han bosatt i Berlin. Med sin orkester har han konserterat i åtskilliga länder men drog sig 1884 undan till privatlifvet och fädernestaden.

Fritsch. E. W., musikförläggare och redaktör af »Musikalisches Wochenblatt», har i sommar aflidit, 62 år.

Klughardt, August, Fredrik Martin, hofkapellmästare och komponist, f. 30 nov. 1847 i Köthen, har under förra månaden oväntadt aflidit i Dessau. Han begynte vid 20 års ålder sin offentliga musikerbana såsom teater- kapellmästare i Posen och sedan i Lübeck och Weimar. 1873 blef han hofkapellmästare i Neu-Strelitz, 1882 i Dessau. Som komponist gjorde han sig först bemärkt genom sitt oratorium »Die Zerstörung Jerusalems.» I Dessau utveckade han en rik verksamhet. Under sitt fyraåriga vistande i Weimar blef umgänget med Liszt af inflytande på hans kompositionstalang, som sålunda drogs åt den nytyska skolan, hvarom bl. a. hans symfoni »Leonora» bär vittne. Wagners inflytande spåras i hans operor »Mirjam» (1871), »Iwein» (1879) »Gudrun» (1882), »Die Hochzeit des Mönchs» (1886, såsom »Astorre» uppf. i Prag 1888). K. har för öfrigt komponerat flere uvertyrer, 5 symfonier (»Waldleben» etc.) kammarmusik, konserter för oboe samt för violin, ett oratorium »Die Grablegung Christi» m. m. Bland hans finaste och mest originela verk kan räknas »Schilflieder», fantasistycken efter Lenau för piano, oboe och altviol.

Piutti, Karl, utmärkt orgelspelare, född 30 april 1846 i Elgersburg (Thüringen»), afled under sommaren i Leipzig, vid hvars konservatorium han gjorde sina musikstudier och sedan 1885 var lärare. 1880 blef han efter Rust organist vid Thomaskyrkan. T. har komponerat orgelfantasier, choralförspel, motetter och sånger etc. Han var äfven musikpedagog och teoretiker, författare till »Regeln und Erläuterungen zum Studium der Musiktheorie».

Schwechten, Georg, k. hofpianofabrikant, afled d. 18 aug. 75 år. Han var sedan 1854 etablerad i Berlin. Hans pianinon voro särskildt renommerade för sin klangfullhet och hållbarhet.

Stolz Therese, fordom berömd och firad sångerska, afled i förra månaden 62 år gammal i Milano. Hon var känd som en utmärkt Verdi-sångerska, såsom hon ådagalade särskildt i »Don Carlos» och »Aida» på 1860—80-talet. Hon var äfven en trofast väninna till Verdi och var hans vårdarinna på dödsbädden.

Strakosch, Ferdinand, impressarie, broder till Moritz Strakosch och liksom denne ledare af sin svägerskas, Adelina Pattis, konsertturnéer, har i aug. aflidit i Paris. Han ledde ock under en tid Pergola-teatern i Florens.

Rättelser.

I förra numret sid. 91, sp. 2, r. 12 ndfr. står: teater, läs: teatrar; sp. 3, nedersta raden, står: för, läs: från; sid. 92, sp. 2, rad. 22 ndfr, står: Slezack, läs: Slezak; sid. 93 »Från scenen och konsertsalen»: före daton 20 skall naturligtvis stå: Aug., månadens namn.

Tillkännagifvande.

Svensk Musiktidnings Redaktionsbyrå och Expeditionslokal flyttas 1 Oktober till ***Wallingatan 11,*** *2 tr.*

Redaktionen.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 22:dra årgången. — *För hvarje musikaliskt hem,*

utgifves 1902 efter samma plan som förut, innehållande populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden. Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten.

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Höstterminen börjar den 15 September.

Anmälningstid: den 11, 12 och 13 Sept. kl. ½1—½3 samt ½6—½7 e. m. Efter den 15 Sept. anmälnings- och mottagningstid Måndagar och Torsdagar kl. ½1—½2. Prospekt tillhandahålles.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Hedvig Svensons Musikskola.

Höstterminen börjar Lördagen den 20 September 1902.

Anmälningar mottagas alla dagar från **den 15 till den 20 September kl. 2—4 och 5—6 e. m.** Efter den 20 September ordinarie mottagningar Tisdagar och Fredagar kl. 2—3 e. m.

Prospekt tillhandahållas.

Hedvig Svenson,
Storgatan 46, 2 tr. Tel. Östermalm 3428.

Richard Anderssons Musikskola.

Höstterminen börjar den 20 Sept. Anmälningsdagar: Tisdagen den 16 och Onsdagen den 17 Sept. kl. 12—2 och 5—6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. 2—3 e. m. alla dagar från och med den 20 Sept. Richard Anderssons mottagning: Onsdagar och Lördagar kl. ½2—½3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.
Filialer finnas å Söder, Östermalm samt öfre Norrmalm.
(G. 127950.)

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»
Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897
ensam bland svenska pianofabriker Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)
Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Prisskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

Edmund Fickert

Markneukirchen if Sa.

Fabrikation af öfverspunna strängar.
Bästa leverantör för grossister.
(G. 124557)

Agda Lysell

återupptager sina pianolektioner den

20 September.

Mottagningstid: Onsdagar och Lördagar kl. 2—4 e. m.

Skeppargatan 7
Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Kungstensgatan 56, 3 tr.
Tel. Vasa 619. **Frans J. Huss.**

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flere årgångar, säljas billigt å tidningens expedition

Kungstensgatan 56 III.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, *erhållas till nedsatt* pris (endast kontant) å expeditionen.

Innehåll: Något om pianistisk salongsmusik. Theodor Kirchner (med porträtt). — Senaste musiksäsongen i Dresden. II. Konserter, k. hofoperans nya säsong, af G. W. — Följetong: Den blonde vildbasaren. — Folkmusik i Jämtland.. — Vallfarten till Bayreuth. Parodisk dikt af en icke-Wagnerian. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Rättelser. — Tillkännagifvande. — Annonser.

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM, 1902.